СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 110. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця 13-го травня 1938. No. 110. Jersey City, N. J., Friday, May 13, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BBergen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BBergen 4-1019. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СПРОБА ФАШИСТІВСЬКОГО ПЕРЕВОРОТУ В БРАЗИЛІЇ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Бразилійські фашисти, звані „інтеґралістами", пробували зробити державний переворот і силою захопити владу. Вони перехилили на свій бік кілька частин війська, а також самі узброїлись і в числі кількох соток пробували обсадити державні будинки, в першій мірі резиденцію президента Варгаса. Але Варгас, хоч не мав коло себе більшої охорони, бо його сторожу інтеґралісти роззброїли, сам із револьвером у руці обороняв палату, аж поки не прибула поміч. Президент Варгас, який кілька місяців тому став фактичним диктатором Бразилії і навіть перевів зміну конституції, уподібнюючи її дуже до фашистівської, — фактично не був сам фашистом, а навпаки, поборював інтеґралістів і навіть розвязав недавно їх організацію. Говорять, що інтеґралістів піддержувала Німеччина і навіть у часі арешту в домах інтеґралістів познаходжувано чимало зброї німецького виробу.

„ЖІНОЧА РЕВОЛЮЦІЯ" ПРОДОВЖАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Дві жінки з Соферн, Н. Й., які пару тижнів тому розпочали „жіночу революцію", як протест проти теперішніх витрат уряду державних грошей, продовжують свою роботу. Одна з них перенесла свою роботу до Вашинґтону і там працює серед конґресменів і сенаторів, а друга далі працює на місці. Вона сказала, що вкупі з їх діяльністю вони дістали кілька тисяч листів від жінок у 45 стейтах. У тих листах жінки нераз розкривають жахливі річи. Одна безробітна жінка з Ню Йорку точно описала, як то вона вдалася за державною підмогою, а урядниця в бюрі допомоги зажадала від неї, щоб вона вступила до одної орґанізації. Та орґанізація, як опісля показалося, була комуністична. Коли згадана жінка з докором вимовила це урядниці, остання вдарила жінку по лиці. Таких випадків є більше. Тому згадані дві жінки „революціонерки", головно пані Голсвит, тепер задумують творити по ріжних місцевостях „жіночі гурти", які будуть такі справи провірювати і подавати їх до відома там, де треба.

РОЗУМНИЙ ПЛЯН ДЮЇЯ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський головний прокуратор Томас Дюї заявив, що він незабаром створить товариство правничої поради й оборони для вбогих людей. Бо багато вбогих людей не мають змоги заплатити за добру правничу пораду і часто стають жертвами адвокатських партачів, з яких мало користи, а багато видатків. Плян Дюїя полягає в тому, що він хоче створити таку добродійну орґанізацію, до якої належалиб найкращі адвокати і ті адвокати зобовязалисяб три чи чотири рази на рік обороняти задурно справу якогось убогого чоловіка. Подібно, як це роблять нині лікарі, які задармо працюють у деяких годинах по шпиталях. Дюї сказав, що тому, що злочинні справи є непоплатні, 90 відсотків кращих адвокатів не хочуть у тих справах брати участи, а концентрують свою увагу на цивільні справи.

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ.

НЮ ЙОРК. — У шістьох стейтах, положених над Атлянтійським океаном, від кількох днів відбуваються повітряні маневри. Бойові літаки ріжної величини перелітають з місця на місце й атакують уроєного ворога. Також земні оборонні частини беруть у тих маневрах участь і „обороняють" сушу від уроєних ворожих літаків.

ВАҐНЕР ПЕРЕДБАЧАЄ ЗАТІСНЕННЯ СВОГО ЗАКОНУ.

АТЛЯНТИК СИТІ. — Сенатор Ваґнер, промовляючи на конвенції юнії кравецьких робітників, сказав, що нема що сподіватися поваления його закону, на основі якого реґулюється відносини праці між робітниками і працедавцями. А навпаки, треба сподіватися, що наступить іще більше затіснення. Ваґнер накликав, щоб робітники боролися за те, щоб їх відносини з працедавцями реґулювало законодавство.

ЧИ МИР НА РОБІТНИЧІМ ФРОНТІ?

НЮ ЙОРК. — У своїй промові в Нюйорському університеті пані Перкінс, секретарка праці, сказала, що ріжниці між двома галузями орґанізованого робітничого руху, себто між Американською Федерацією Праці і Комітетом Промислової Орґанізації, цього року є менші ніж минулого року. Вона передбачає, що небавом ті ріжниці зовсім вирівняються і прийде знов до злиття тих двох галузей.

КОРОЛЬ АЛЬБАНІЇ З ЖІНКОЮ.

Король Зоґ, прибраний у всі військові декорації, з ново подруженою жінкою, мадярською ґрафинкою Ґеральдіною Апоні, підчас весільної церемонії в Тірані. Весільні церемонії були тільки цивільн., себто не було церковної церемонії, бо король є музулманин, а королева католичка.

ПІС РИВЕР ХОЧЕ БУТИ ОКРЕМОЮ ПРОВІНЦІЄЮ.

Вже від довшого часу громадські чинники в Піс Ривері ведуть кампанію за відділення тієї розлогової й багатої та ще слабо заселеної країни, від Алберти й Бритійської Колумбії та за створення із Піс Риверу, Юкону й теренів Північно-Західних Територій окремої провінції. Кампанія має успіх, особливо тому, що фактично Піс Ривер дає багато грошей до скарбниці обох провінцій, одначе мало користає, напр. навіть не має порядної комунікації, залізничої чи звичайних шляхів.

Кампанія дійшла до вершка, коли до Піс Риверу прибула відома домініяльна комісія Ровела в справах домініяльно - провінціяльних взаемин. У Піс Ривері відбулися численні віча, на яких постановлено домагатися від домініяльного уряду створити пісриверську провінцію. Умотиоване домагання в тій справі представила комісії Ровела Пісриверська Торговельна Палата.

Ця справа не нова для домініяльного уряду. Він уже пару місяців застановляється над так зв. реальокацією (розмежуванням) провінціяльних кордонів на Канадському Північному Заході.

ГРАНАТА РОЗІРВАЛА ДИТИНУ.

10-літня Анастасія Кулницька в Тернополі бавилася з 8-літньою сестричкою і 6-літнім братчиком. Підчас забави знайшла вона у підвалинах пивниці німецьку ручну гранату з запальником. Дитина стала маніпулювати і спричинила вибух, який убив її на місці та важко поранив її сестру.

ПОВІСИВСЯ ЗО СТРАХУ ПЕРЕД РОДИЧАМИ.

В Басівці коло Львова повісився 18-літній Йосиф Рончковський, син тамошнього господаря. Причиною самогубства був страх перед батьківською карою за знущання над худобою.

ВБИВ НЕВИЛІКУВАЛЬНО-ХВОРОГО БАТЬКА.

У Підгайцях 17-літній Мих. Загородний убив ніччю каменем свого 65-літнього батька Юрка за те, що батько був невилікувально-хворий на умі. Загородного арештували, а по переслуханні звільнили.

ГІМНАЗИСТ СФАЛЬШУВАВ ЩАДНИЧУ КНИЖЕЧКУ ПКО.

17-літній Казимир О., учень 6-тої кляси одної польської ґімназії у Львові, син вищого урядовця, в своїй щадничій книжечці з 2 зл. дописав цифру 52 і цим робом дістав суму 252 зл. За якийсь час ґімназист зложив іще на книжечку 1 зл. і знову до нього дописав цифру 52, так, що мав разом на книжечці 504 зл. З цеї суми вибрав тільки 3 зл., а щойно за якийсь час хотів вибрати цілу суму. Урядовцеві видалася поведінка хлопця підозрілою й він вислав книжечку до варшавської централі, щоб провірити її автентичність. Тут і виявилася вся правда.

ОБСЕРВАТОРІЯ НА ПІП-ІВАНІ.

На вершку Піп-Івана, 70 км. від Ворохти, „Ліґа Охорони Повітшней Паньства" побудувала метеорольоґічно-астрономічну обсерваторію. Польські газети розписуються широко, як багато трудноців мали перемогти при будові цеї обсерваторії. Отже вивезли 800 тон будівельного матеріялу на гору, високу 2,022 м. Сама льорнета містилася в 33 скриньках; з них найтяжча важила 950 кг. Будинок обсерваторії має 43 поміщень з 57 вікнами. В поверховій вежі під великою копулою стоїть новітній астроґраф, це є льорнета, призначена до знимок неба.

РАБІН УТОНУВ.

Заступник рабіна в Ходорові, Арон Він, літ 29, зайшов до обрядової купальні. Стаnувши на сходах, поховзнувся, впав і зломив ногу, притім утратив свідомість, скотився до басейну й утонув. Залишив жінку й троє дітей.

ЖІНКА, ЩО ПЕРЕД СМЕРТЮ СКАЗАЛА ПРАВДУ.

Перед кількома місяцями трапилася в Торіно (Італія) така подія: Жінка одного з мешканців згаданого міста заявила свому чоловікові на смертній постелі, що вона вже давно, ще кілька літ після шлюбу, зрадила його з одним із знайомих. Тоді муж настоював, щоб вона подала йому теж назвище зводника. Одначе жінка була в тому випадку незвичайно дискретна і щойно по довгих просьбах сказала, що зводникові було імя Маріо.

Лікарі були тоді переконані, що її недуга смертельна і зовсім із тим не скривалися. Та хоч вони заповідали, що хора не дожиє ранку, раптом недужій покращало і вона замісць піти на той світ, почала вертатися до здоровля.

Колиж вона вже цілком подужала, муж не міг затаїти в собі довше заздрощів і виступив до суду з розводовою скаргою. В мотивах подав він, що був би простив жінці її промах, якби вона була подала йому назвище зводника Притому заявив він, що не може довше жити з жінкою, бо його томить і до божевілля доводить думка, хто є тим Маріом.

Якщо справа випаде некорисно для невірної жінки, то вона буде грізною пересторогою для інших, які бодай перед смертю скотять признатися своїм чоловікам до прогріхів.

УБИВСТВО У ВЯЗНИЦІ.

У дрогобицькій вязниці трапилася така подія: У вязничній келії сидів 28-літній Теодор Слаби з Ряшева, засуджений на 10 літ. Зо Слабим сидів у вій самій келії 26-літній Антін Панківський із Перемишля, засуджений на досмертну вязницю. Між обома вязнями вибухла суперечка, підчас якої Панківський вирвав дошку з причі і вдарив нею Слабого двічі по голові. Непритомного Слабого відвезли до лічниці, в якій він помер.

УНДО РОЗПОЧАЛО АКЦІЮ ЗА АВТОНОМІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ВАРШАВА. — Юнайтед Прес доносить з Варшави, що українська найбільша політична партія Українське Національно Демократичне Обєднання (УНДО), розпочала кампанію за те, щоб здобути автономію для всіх тих земель під Польщею, що мають українську більшість. Пресова Аґенція подає далі, що та справа розіграється на найближчім засіданні польського сойму, що радитиме в Варшаві в червні.

ЧЕСЬКИЙ УЧЕНИЙ ПРО ЧЕСЬКУ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

УЖГОРОД. — „Українське Слово" подає, що празький часопис „Чесcословенска Републіка" (ч. 258) помістив статтю померлого чеського вченого д-ра Ярослава Бідла про Закарпаття. Він пише, що набуття Закарпаття принесло Чехословаччині господарські й політичні користі. Але якщо це звелоб Чехословаччину до „політики використовування" Закарпаття, то в такім разі Закарпаття сталоб другою Босною й Герцеґовіною. І булоб нещастям, якби Чехословаччина хотіла йти слідом Австрії, що витворювала штучну мову в Босні й Герцеґовіні, й витворювала на Закарпатті „окремий карпаторуський нарід".

Український рух не хвилевий і не дочасний.

Якоїж політики треба Чехословаччині держатись на Закарпатті? На те відповідає чеський учений так: „Це зможе пізнати передбачливий політик уже по мапі й після того, як зуміє відгадати силу української народньої думки. Хто дійде до пізнання, що український народній рух це не хвилева, ані дочасна струя, але що має незнищильне коріння, то напевно знатиме, що робити".

МОСКВОФІЛЬСТВО — МАДЯРОНСЬКА МАСКА.

МУКАЧІВ (Закарпаття). — Маґістрат міста Мукачева, якого начальником є відомий москвофіл Андрій Попович, розіслав запитник у справі оборонного виховання, згідно з вимогою закону про оборону краю. Запитник виготовлений тільки чеською й мадярською мовою. Дописувач „Українського Слова" пише з цього приводу таке: „Ми, українці, що по чеськи добре не вміємо, мусимо йти з тим аркушем або до чехів, або аж до мадярів, та просити їх, щоб нам запитник виповнили". А при кінці питає ось так: „Коли стане вже ця колишня столиця князя Корятовича і цей колишній осередок нашої культури знову нашим українським містом?"

„ЗАНЕЧИЩЕНО" МОСКОВСЬКУ МОВУ В УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Йде наступ на советську Академію Наук. Домагаються, щоб усунути старих учених і заступити їх молодими. Уряд каже, що Академія Наук розсліджує ріжні „екзотичні" мови, а не дбає про те, щоб очистити московську мову в Україні й Білорусі, де вона „занечищена" ріжними „польськими виразами"!

БУДУТЬ БОРОТИСЬ ТІЛЬКИ ЗА СВОЇ ІНТЕРЕСИ.

ВАРШАВА. — Юнайтед Прес подає, що в польськім міністерстві заграничних справ кажуть, що Польща буде керуватись у своїй заграничній політиці своїми власними інтересами. Це відповідь на запит Франції, чи Польща піде з нею боронити Чехословаччину на випадок, якби Німеччина захотіла цей край розбивати.

НЕМА МЕНШИН, УСІ РІВНІ.

ПРАГА. — Чехословаччина висуває новий проект полагоди питання національних меншин. Вона пропонує установлення у себе Конституційного Суду, до якого міг би відкликатись кожний громадянин, коли він відчуває, що не зазнає відповідної опіки з боку існуючих законів. Цей суд дістав би спеціяльні права, на підставі яких він дбав би про те, щоб кожний громадянин мав у державі рівні права, без огляду на те, якою він говорить мовою, яку визнає релігію і до якої себе зачисляє національности. Отже таким чином зниклаб держава з „одною національністю", а булаб держава з мішаними народами. Далі булиб дані ґарантії кожному народові, себто дотеперішнім т. зв. меншинам, на повний розвиток його культури. Всі ті „меншини" тепер зниклиб як меншини. Кожний мав би право вчитися своєю рідною мовою. Але заразом були би пороблені заходи, щоб і „меншина" не була диктаторкою. Це останнє звернене у Чехословаччині проти націстів у Судетах. Ось тим проектом думає Чехословаччина зєднати собі симпатії світу, головно Великої Британії, бо про поміч тої останньої їй найбільше йде.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ РОЗКРУТИТЬ?

Франція сказала Польщі тверде слово. Таке, що коли над ним застановляємося, то нагадується наш Котляревський зо своїм: Крутенькую загадку нашим ти задав панам!

Польська загранична політика, як відомо, це одне велике крутійство, себто та штука, на якій вона будує своє „моцарство". Вона хотілаб з одного боку бути в близьких стосунках з гітлерівською Німеччиною й фашистівською Італією, а з другого і з Францією. Хотілаб винищити українців на українських землях під Польщею, а рівночасно дурити велику частину наддніпрянської іміграції, а то й наших „угодовців", що їй залежить на тім, щоб там над Дніпром була Українська Держава. Та крутійство з українцями не є для неї тепер актуальне. Тому воно в неї не болить, бо в проводі Польщі є люди без щирщого політичного світогляду. Це кар'єровичі без моральних принципів, дрібні люди, що патріотичними вигуками і безпринципністю та неуцтвом заступають ту мудрість і чесноту, якої треба, щоб можна було вдержати такий державний зліпок, яким є Польща. Ось тому Польща не розплутує українського питання, а тільки ще більше його заплутує. Та, як сказано, це в неї тепер не болить. А подумати про те, що це крутійство з українцями кінець-кінцем таки заведе Польщу до гробу, нема кому. До цього Польща навіть не є спосібна, бо в ній нема реально думаючих людей, себто нема таких, що моглиб цю справу не тільки розуміти, але заразом малиб відвагу те, що є для Польщі конечне, здійснити.

Та цілком інакше мається справа з іншим крутійством Польщі. Бо ось саме тепер, як доносить американська преса, французький міністер заграничних справ зажадав від Польщі виразної відповіди на те, по чиїй вона стане стороні у випадку німецько-французького конфлікту. А цей конфлікт може вибухнути кожного часу через Чехословаччину. Отже Франція рішилася дати Чехословаччині поміч на випадок, якби Німеччина хотіла піти проти неї війною, чи там забажалаб забрати ту частину Чехословаччини, в якій живуть судетські німці. І тому вона тепер хотіла знати, чи в такім випадку піде Польща з нею, чи з Німеччиною. Іншими словами, чи піде також війною проти Німеччини, а в обороні Чехословаччини, разом з Францією, як своєю союзницею.

Згадуючи про той запит, поставлений Францією Польщі, американський кореспондент іще виясняє, що „Польща тепер хитається на плоті". Замісць держатися Франції, яка її вже раз виратувала, коли совєтська армія йшла на Варшаву, вона тепер не знає, що робити і „хитається" між Францією і Німеччиною. Так каже американський кореспондент. А ми додамо, що вона дійсно хитається, але не тому, що сидить „на плоті", а тому, що ввесь час — висить у повітрі. Ось тому для неї ситуація є і буде далі така: Крути, верти, а вмерти треба.

НОВЕ З ВОЛИНІ І З ГАЛИЧИНИ

Перед кількома місяцями сказав польський премієр Складковскі, що старости можуть застосовувати в поодиноких повітах державні закони відповідно до спеціяльних обставин, що там панують. Іншими словами, він потвердив публично стару польсько-шляхотську засаду, що „в Польсце, як кто хце".

Ось ті старости і воєводи ще передтим виконували пильно той старопольський припис, а по такій публично проголошеній засаді свого премієра ще осмілились дали собі духа, тай й досі собі дають.

До таких вірних визнавців цієї засади належав і волинський воєвода **Юзевскі**, що то його недавно перенесли до Лодзі. Він був колись, за української державности, навіть міністром при уряді Центральної Ради в Києві, але це ані руш не вибило йому з голови тої голвної польської засади в публичних справах: „Як кто хце".

Отже він „хцял", себто володів, на Волині немов справжній турецький паша старого типу.

Але паша мусить мати якихось помічників, агів, чи як вони ті „ефенді" звались, отже і Юзевскі постарався про них. Були це такі наддніпрянські втікачі, для котрих кожна служба була добра, щоб лише давала шматок не дуже сухого хліба.

Між ними був першим **Петя Певний**, котрий передтим був коректором чи адміністратором російського часопису „За Свободу", що виходив у Варшаві.

Цей зорганізував Юзевскому цілу шайку помічників — а все з наддніпрянських утікачів, що боялися видалення з Польщі, або втрати вже одержаного громадянства.

Юзевскі вбив собі в голову, що треба основувати такі товариства, де були би **„под едним дахем"** і поляки й українці. Але з цього нічого не вийшло. Отже він передовсім **знищив** уже існуючі українські товариства і не допускав до основування нових, і в той спосіб сотворив так званий **сокальський кордон.** Взагалі його ціллю було: **не допустити „українського духа" з Галичини,** отже й організацій, яких централя знаходиться у Львові.

Так він газдував **10 років,** з малою перервою, а найбільшим його здобутком було відірвання українських кооператив північно-західніх земель від Українського Ревізійного Союзу Кооператив у Львові, ліквідація його інспекторату в Луцьку і підпорядкування тих наших кооператив, що втрималися при житті, польським ревізійним союзам. І так на Поліссі є лише польські хліборобські кооперативи, на Холмщині — сільсько-господарські організації з допущенням денеде українських (своїм членським складом) кооператив; на Волині, що найвище стоїть своєю національною свідомістю, проголошено відступ від загальної системи під спеціяльною назвою **„мішаних"** організацій. Та в дійсності крім спеціяльно створеної кооперативної організації „Гурт" з її мішаними „районівками" ніяких мішаних організацій на Волині нема. Під назвою „мішаних" насаджують тут чисто польські сільсько-господарські організації загально-державного характеру з централями у Варшаві. Кількадесять читалень „Просвіти" давно вже Юзевскі розвязав і наш нарід лишився без своїх просвітніх організацій і тому комуністична агітація, тайно-підпольна, розвивається знаменито.

При парцеляції декотрих **панських маєтків** допустив Юзевскі частинно і наших селян, і це, як і допущення до мандатів кількох „своїх" послів і сенаторів, розлютило страшно буйнуючих на Волині вшехполяків. Уже перед двома роками прийшло було **до великих селянських розрухів,** придушених силою, та з кількадесятьма (очевидно хлопськими) мерцями. Але преса мусіла мовчати про це, а Юзевскі гуляв далі. Але цього року вшехполяки з В. О. П. (Войсковей Оброни Пограніча) взялися до насильного перетягання православних на латинство — як ось у Гриньках. Та Юзевскі, добачуючи в тім велику небезпеку і для Польщі, критикував таке поведення. Це підкосило його, бо насильники знайшли поперття аж у Варшаві. Досить, що Юзевского перенесено до Лодзі, також як воєводу, а тамошнього воєводу, Гавке-Новака, післано на Волинь.

Вшехполяки страшно цим утішились. Але не зажурилися тим українці. Він же знищив всі існуючі українські організації, а нових не допускав. Він знищив українське шкільництво, що його почали впроваджувати ще підчас війни „Українські Січові Стрільці". Його підлизні кажуть, що є ще десь на Волині 4 українські школи, але де, не зраджують тої тайни.

Тепер прийшов на його місце Гавке-Новак, що про волинські відносини поняття не має. Це він буде навертати православних на „католиків".

Таке діється на Волині. А тимчасом і Галичина має свої цікаві події. Знаєте вже і в Америці про **золочівський процес** за напад на двір у Белзці. Отже оборонці обвинувачених стверджують рішучо, що то були хлопці ідейні і патріоти, і що лише з браку досвіду взялися до такого способу. Оборонці є тої думки, що винуватці ділали на власну руку.

Та на золочівськім процесі не скінчилось. У ньому звільнено від вини юнака **Габу,** а тепер розпочато проти нього дохоження в новій справі. Поліція довідалася, що він укривається у кравця Павла Купчика, і тому досвіта зайшла до його хати. Габа сховався на під, а як жандарм Ян Бісіцек подався сходами на під, дістав від когось кулю в груди й упав трупом під двері кімнати, так, що затарасував двері від кімнати, і тому другий жандарм, що був у ній, не міг вибігти до сіней. Тимчасом Габа перескочив стріху і втік. Поляки влаштували Бісіцекові парадний похорон і, вертаючися з похорону, напали зорганізовано на українські інституції і наробили величезної шкоди.

На другий день був посол Целевич із секретарем у тернопільського воєводи та представив, що поліція навмисно поховалась підчас того нападу на українські інституції й українських громадян, щоб їх не боронити. Воєвода не дав відповіди, а людність Золочівщини взялася до самооборони. І ось так в Ожидові, Олеську і в інших громадах влаштовано погром на польських „Стшельцуф". У цілім краю всі українські товариства кооперативи узброюються тепер у сокири, вили і ґралі, бо на них „вафенпасу" не треба. Будуть отже боронитися, згідно з кличем, що в „Польсце, як кто хце". Та преса мусить про це все мовчати.

Юрій Горовенко.

ВАТИКАН І НІМЕЧЧИНА

Прилучення Австрії до Німеччини зробило цілий переворот у настроях католицького духовенства цієї країни. Донедавна австрійське католицьке духовенство було головною підпорою влади Шушнига, останнього премієра самостійної Австрії. Ще від р. 1920 християнсько-суспільна партія під проводом прелата Зайпеля вела політику австрійської республики. З приходом Гітлера до влади в Німеччині австрійські католики дуже насторожилися супроти німецького націонал-соціялізму, бо бачили, що Гітлер хоче підпорядкувати церкву політиці своєї партії. В Австрії нераз доходило до кривавих сутичок між прихильниками Гітлера та австрійською владою. Католицьке духовенство все було на боці австрійського уряду проти гітлеризму, маючи на те піддержку папи.

Тому вістка з Австрії після прилучення до Німеччини, що віденський кардинал Інніцер і інші єпископи Австрії склали заяви льояльности до нової влади, викликала між католицькими чинниками ріжних країн велике здивування і занепокоєння. Бож відомо, в якій тяжкій борбі перебуває католицька церква під режимом Гітлера. Націонал-соціялізм не хоче визнавати права католицького духовенства на виховання молоді. Папа осудив нове поганство та інші напрями в Німеччині, ворожі католицькій церкві і християнському світоглядові. Зокрема поборює католицька церква німецький расизм, що визнає одні народи за вищі, а інші за нижчі. Цьому католицька церква протиставить слова Святого Письма про міжнародність і всесвітність християнства, бо для християнства — „нема грека ані жида", а всі вони рівні перед Богом, коли належать до Христової церкви.

Австрійський католицький єпископат перейшов, на погляд Риму, межі дозволеного, коли в своїому посланні до австрійського народу про участь у плебісциті зазначив, що злуку Австрії з Німеччиною вчинило „Боже провидіння". Бо кожний член католицької церкви може після цього проголошення поставити питання: чи буде на користь релігії і церкві, коли кожний політичний успіх люди будуть оцінювати, як акт провидіння, як діло самого Бога? Але й цю згадку про Боже провидіння Рим міг би ще лишити без уваги, колиб у посланні австрійських єпископів не було ще інших, небезпечних з католицького погляду думок і виразів. Насамперед це слова послання про **голос крови.** Саме книга одного з ідеольогів гітлеризму — Альфреда Розенберга — багато говорить про „голос крови" і про чистоту раси („Міт 20. століття"). Цю книгу католицька церква заборонила для вірних. Самий вираз — „голос крови" належить до улюблених у гітлерівській політичній літературі. Тому то, коли австрійські єпископи заговорили „гітлерівською мовою", це знайшло неприхильний відгук у Римі. Ще більше здивування в церковних кругах настало з тої причини, що кардинал Інніцер в однім своїм листі замісць звичайного поздоровлення — „слава Ісусу Христу" вжив іншого, а саме — „гайль Гітлер". Немале огірчення на австрійський єпископат було у Ватикані ще й тому, що після виступу Інніцера в світі могло бути таке враження, що за ним стоїть папа.

Та виступ Ватикану розвіяв сумніви щодо цього. Безперечно, католицька церква дуже здібна до того, щоби пристосуватися до обставин; недармаж папа має найдавнішу європейську дипльоматію. Але в своїх догмах, в основах віри, Ватикан є непохитний. Про це заговорив ватиканський орган „Оссерваторе Романо". А після цього кардинал Інніцер заявив, що він віддає у добру волю німецького уряду, який має дати уступки католицькій церкві. Але в папській столиці такої певности не мають.

Г. М.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Марія Ракочій, Балтімор, Мд. — Найкраще зробите, коли самі напишете до „Народньої Волі" в справі пропаганди за українську участь у Світовій Виставі.

Ю. Г., Бруклин, Н. Й. — Чи то Ваш оригінальний вірш, чи відписаний? Напишіть нам дещо більше про себе, коли і звідки приїхали, чим займались і що тут робите. Або відвідайте нашу редакцію.

Антін Чехов.

ВИГРАЛИ НА ЛЬОС

Іван Дмитрович — людина середнього стану, що видавав яких 1,200 рублів річно на життя, а зовсім зо своєї долі задоволений — раз після чаю сів собі з часописом на канапі.

— Ага, я забула поглянути — відзивається жінка, спрятуючи зі стола. — Поглянь но там: чи є табеля виграних?

— А так, є — відповідає чоловік. — Та твій льос заставлений, певно вже пропав?

— О, ні. У вівторок я заплатила відсотки.

— А яке число?

— Серія 9499, ч. 26.

— Чекай, зараз побачимо... 9499 ч. 26.

Дмитрович не вірив у ніякі льотерії, тому напевно навіть і не шукав би. Та тепер, от так собі, тому, що не мав нічого ліпшого до роботи, відчіпного пересунув пальцем по рядках чисел. А тут, наче за кару за його недовірчивість, зараз кинулося йому в очі число 9499! І вже не дивився навіть яке число, опустив нараз ґазету на коліна; йому зробилося дивно приємно.

— Марусю! є 9499! — озвався глухо.

Жінка, як побачила його схвилювання, зрозуміла, що це не жарти.

— Так, так! Направду є!

— А яке число?

— Ах, так, правда... Ще число. Та зажди... Ні... Таж серія та сама... Розумієш...

Дмитрович поглядає на жінку, всміхається придуркувато, як дитина, що бачить іграшку. Жінка також усміхається. Обоє вдоволені, що справдив лише серію, а не спішиться йому із справдженням числа. Таж то приємно обдурюватися надією!

— Серія вийшла — обзивається вкінці чоловік — отже є можливість виграти. Щоправда, лише можливість, та все є.

— Нічого, всеж поглянь...

— Зараз... Ніколи не може бути запізно на розчарування. Четвертий рядок згори, от же виграв сімдесять пять тисяч! Гарні гроші. А що, як там наше число 26? Що? Зараз... Що то буде, як ми справді виграли?

І сміються обоє, довго мовчки дивляться на себе. Можливість такого щастя задурманила їх. Не здавали собі справи, що вони зроблять із такими великими грішми. Кожне з них мало перед очима лише числа — 9499 і 75,000! Думали лише про числа, а не про саме щастя, що вже було так недалеко.

Дмитрович не випускає ґазети з рук, ходить по хаті; колиж охолонув із першого вражіння, буяє уявою.

— Щож — питається — коли ми справді виграли? Таж це повний переворот, зовсім нове життя. Льос твій; й колиб він так був мій, я зараз купив би трохи ґрунту, за яких, скажімо, 25,000... Далі 10,000 призначив би я на одноразові видатки, себто на подорож, нове уладження, сплату довгів і т. д., а решту, 40,000, дав би я до банку на процент.

— Так, село, дуже добре — притакує жінка.

— Бо, поперше, що тоді вже не треба би виїздити на літнище, а подруге, все звідси капне якийсь невеличкий дохід.

І вже перед очима пересуваються ріжні образи, а один від одного миліший, поетичніший... А на кожному бачить себе і ситого і спокійного та здорвого; тепло йому навіть горячо! Ось підів собі знаменитого студенцю, лежить на горячому піску десь над рікою або в тіні липи. Спека. А діти бавляться невподалеки, копають у піску, ловлять хрущі... Миленько собі дрімає, про ніщо не думає, щасливий, що вже не потребує йти до бюра ні сьогодні, ні завтра, ні позавтра. Колиж йому наприкриться так лежати, то йде на луку до сінокосів, або до лісу на гриби, або, вкінці, дивиться, як рибалки невід запускають. А після заходу сонця, бере рушник і мило тай гайда купатися. У водіж рибки, зелені водяні ростини... Після купелі чайок зо сметанкою та смачненький хлібець із маслом. Вкінці вечором прогулька або карти.

— Так, варто купитиб село — каже жінка, а з очей видно, що і її думки линуть десь далеко, в країну мрій.

Чоловік бачить дощисту, холодну осінь, з бабським літом... Треба собі трохи походити понад рікою, або по саді, а потім, щоб розігрітися, випити собі порядну чарочку горівочки, перекусити солоним рижком або квашеним огірком та знову попити. Потім положитися на канапі, переглядати якийсь ілюстрований журнал, вкінці розіпняти камізельку, накрити лице ґазетою та хррр!...

Після бабиного літа починаються слоти. Цілими днями та ночами ллють дощі, плачуть безлисті дерева, завивають вогкі, холодні вітри. Пси, коні, кури — все це мокре, якесь перепуджене, похнюпило голови. Нема де забавитися, з хати в таку пору годі й за поріг, цілісенькі дні лише сиди серед чотирьох стін і тужно визирай крізь вікно. Скука.

Тут Дмитрович зупинився та дивиться на жінку.

— Знаєш що, Марусю, вартаб може за границю.

І вже думає, що добре можебулоб переїхатися до південної Франції, до Італії, або... Індії.

— А так — притакує жінка — конче за границю. Лише поглянь но, яке число?

— Чекай, чекай іще.

І задуманий знову починає ходити. Прийшло йому вкінці на думку: А що буде, коли жіночці справді захочеться разом їхати? Подорожувати приємно, та коли їхати самому, або теж у товаристві веселої жінки, свобідної, а не такої, яка все лише думає та говорить про дім. А скільки то ще зітхань і нарікань, коли прийдеться видати якийнебудь цент. Тут уявив собі совою жінку в ваґоні, привалену ріжними куферками, вузликами, кошами та пачками, що все жаліється на перевтому та біль голови або на занадто великі видатки. А на кожній стації вибігай то по воду, то по закуски... Зате гідного обіду не зїсть, бо це вже для неї задорого.

— Прийшлосяб напевно сповідатися з кожного сотика — подумав, глянувши на жінку. — Бож, поправді, це її, а не мій льос. А навіщо їй заграниця? Що вона там побачить? Пересидить у готелі тай мене ще схоче при собі держати наче на припоні. Знаю я, знаю.

Тут уперше запримітив, що жінка вже зовсім немолода та що здалека чути від неї кухню. Він жеж молодий, здоровий і кремезний, міг би навіть удруге оженитися.

— Це ніби дрібничка, щоправда — думає — та навіщо вона їхала би? Чи вона це зрозуміє? А напевно їхала би! Прочуваю. Для неїж чи Неаполь чи Київ — усе одно. Лише перешкоджувалаб мені... Я був би залежний від неї. Уявляю собі, хай лише гроші дістане в свої руки, зараз їх побабськи сховає, на шість замків замкне. Буде ховати переді мною... А своїм сестричкам кишені понапихає, меніж усього відмовлятиме...

Прийшли йому на думку свояки. Всі ті тіточки, вуйки, брати, хай тільки дізнаються, що він виграв, зараз упадуть як гайвороння та давай простягати руку, солоденько всміхатися та підхліблюватися. Це осоружні, нужденні сотворіння. Давати їм — просять іще, — а відмовити, будуть відказувати, очорнювати.

І коли давніше були йому всі рівнодушні, тепер уже їх ненавидить та гадюками прозиває. Був лютий та малощо не радів би з її нещастя.

— Не розуміється — думає — на грошевих справах, тому вона теж скупа. Колиж так справді виграла би, ну, то можe далаб мені яку сотку, а решта під ключ.

І вже не з усміщкою, а таки з ненавистю споглядає на неї. Вона також дивиться на нього з ненавистю та сердитістю, бож і вона має свої пляни, свої обрахунки тай також дала полонити себе любим, рожевим мріям. А добре розуміла чоловіка, відгадувала його думки та згори вже знала, хто перший простягнув би руку по її гроші.

— Воно дуже легко — думала собі — на чужий рахунок укладати собі пляни. Та нічого не поможе йому! Обіїдеться!

Чоловік вичитав це з її очей і в ньому закипіла ненависть. Тому то, щоб жінці дошкулити, нараз заглянув у табелю та святочно промовив:

— Серія 9499, ч. 46! Отже не 26!

Разом із сподіваннями пропала й ненависть. Обом нараз здавалася тепер їх хатина і тісна, і темна, і низька, а вечір занадто довгий та скучний. А вечеря, від якої щойно встали, зовсім їх не наситила, а начеб їм десь станула в горлі.

— До чорта! — починає нарікати чоловік. — Куди лише обернутися, всюди повно під ногами паперів і ріжного сміття, навіть якась лушпа. Тут хіба ніколи не замітають. Прийдеться втікати з хати. Найкраще піду і повішуся на першій-ліпшій гиляці!

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Л., Дірборн, Міш. — Запитайте там кого з наших адвокатів, а він дасть Вам відповідь, яка буде згідна з законами стейту Мішіґен.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Тов. „Дністер", від. 361, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 8. вечером, в Нар. Домі, 217-19 Іст 6. ул. — Д. Костишин.

„МАРУСЯ"

(Новина з нашої фільмової індустрії).

Десятки років минають, як ми покинули Рідний Край, свою Україну, та наші спогади все кружляють навколо нашого села, батьківської хати й того рідного оточення, котре тепер нам здається таким безжурним і щасливим. Роки проходять, а образи минулого встають перед нами, як живі. Тутешні умови здаються нам чужими, і щоб уприемнити наше життя тут, стараємося прикрасити його чимсь своїм, що привезли з Рідного Краю.

Українські страви нам усе здаються смачнішими від тутешніх. І кожна господиня знає, що найбільше признання дістане за них, особливо від старших людей.

Українські вишивки, килими, писанки, деревляні вироби майже в кожній нашій хаті вважаються нам найбільш дорогою й рідною прикрасою.

Українські танці займають найпочесніше місце на наших забавах.

Як би там не закликала модерна музика до американського танцю, то ніколи він не дорівняє тому рухові на балю, коли під звуки коломийки й козачка танцюють усі: і молодь і старші.

Багато можна сказати і про пісню. Пісня — душа нашого народу! Її ми завше співаємо: і при праці, і на забавах. Не пропускаємо нагоди почути її на концертах, радіо, плитах. А незабаром почуємо її в прекрасному виконанні співаків хору професора Кошиця в українській фільмі **„Маруся"**, котру, як знаємо вже, виробляє Українська Фільмова Корпорація („Украфільм Корпорейшен") у Ню Йорку.

Здається це все, що можемо ми, українці, плекати в тутешніх умовах на чужині.

Та „Українська Фільмова Корпорація" в Ню Йорку пішла ще далі. Щоб як найкраще виробити нову фільму „Маруся", недалеко Ню Йорку збудовано справжнє українське село: біленькі хатки під соломяною стріхою, жовто помащені призьби навколо, плетені огорожі, ворота, перелази, журавель коло керниці, справжня українська церква, сади навколо, що саме тепер у повному цвіті. Все це переносить вас у тому селі далеко поза океан у рідну свою сторону. Серце радісно хвилюється, коли бачиш, як досконало виходять деякі поодинокі сцени й зазначуються на фільмі „Маруся". В тому рідному оточенні вони ділають на нас своєю грою, змістом історії фільми й технікою.

Справжня українська дівоча краса в ролі „Марусі", яку виконує роджена тут українка Стефанія Мельник, чарує нас своєю природністю і щирістю в передачі характеру нашої веселої й доброї селянської дівчини. Поруч з нею Дарина (грає панна Стефанія Доня з Канади) — тип сумної чесної, працьовитої дівчини-українки; весела Галя й інші добірні красні дівчата творять дуже гарний український гурт, який буде чарувати нас. А наші парубки: ніжний Гриць, палкий Потап, веселий Дмитро й сильний темний дух Хома, представлені в підібраних особах (Гриця грає Микола Стегницький, Потапа — Микола Новак, Дмитра — Михайло Скоробогач і Хому — Петро Чорнюк). Вони зачаровують своєю грою й творять вкупі з дівчатами незабутні сцени з українського побутового життя. А в образах Христового Різдва, як то святкується в нас у старому краю, представлені колядки дітей: хлопчиків і дівчаток, Святий Вечір у хатах і коляди зо звіздою — все це наповняє радістю, що фільма буде така, як ми розуміємо і хочемо для добра українського імени.

Весело працюють артисти і молодь фільми „Маруся", пильно прислухуються до зауважень проф. Кошиця й помічників режисера, артиста І. Кучмака та інж. А. Кістя, щоб надати чисто український характер фільмі. Працюють усі директори „Украфільм Корпорейшен", докладаючи всіх своїх сил і грошей.

„Українським Голивудом" назвала українська корпорація це фільмове село. „Українським Голивудом" називають його залюбки артисти й молодь. Великі надії й пляни покладають на фільмову продукцію, й коли ми, українці, щиро підтримаємо її, є вигляди на дуже світлу будучність.

С. Подолянка.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЙОНГСТАВН, О.

Українські писанки.

Наші писанки чудові й ми повинні давати їх на вистави, де тільки можемо. Ось у нас є пані Ева Білик, яка кожного року пише багато писанок. Цього року роздала їх по публичних вищих школах. Пишаються вони і в „Інтернешенал Інститут", де всі ними любуються і подивляють та величають їх красу.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Українська молодь при роботі.

Заходом І-шої сотні Українських Січових Стрільців у Ню-арку зорганізовано в Пасейку ІІ-гу сотню У. С. С. Вписалося коло 30 молодих хлопців і старші також приступають. Ціллю цеї организації є плекати між молоддю українського духа й ідеї наших славних У. С. С., що проливали кров за Вільну Україну.

За короткий час справлено уніформи У. С. С. Молодь їх полюбила, бо це уніформи бувшого нашого війська, і залюбки вступає в ряди организації У. С. С. Молоді стрільці приходять точно на збори, вчаться вправ, вщіплюють у собі гарт українського духа, щоб колись стати в ряди тих, що захочуть докінчити діло наших колишніх Січових Стрільців.

ІІ. сотня У. С. С. просить отсею дорогою всю нашу молодь вступити в ряди цеї организації на славу України.

За команду ІІ. сотні У. С. С. з Пасейку:

Петро Харко, сотник.

Ч. 1.

ДІВЧАТА Й ПАРУБКИ ЗБИРАЮТЬСЯ ЙТИ НА ХОВЗАНКУ ЗА СЕЛО.

Дмитро: Грицю! Іди з нами! Чекаємо!

Маруся: Грицю!...

(Сцена з нової української фільми „Маруся", що продукує „Украфільм Корпорейшен" у Ню Йорку 1938 р.).

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 18-го грудня 1937 р., в Джерзі Сіті, Н. Дж., в домі під ч. 83 вул. Ґренд.

(5)

4. Моральний закон.

У четвертій частині згаданої вище конференції учасники говорили про питання придержування певного морального кодексу.

У цій справі вже було дещо сказане досі, бо справу моралі не можна зовсім відділити від інших людських відносин. Справа моралі для людей, що стикаються з двома культурами, досить трудна. Їм звичайно приходиться вибирати, котре коротке культурне наставлення краще. Як людина це робить, то вона підноситься на вищий щабель культури; як не робить, то паде на нижчий.

Де знаходиться друге покоління української іміґрації?

Кажуть, наприклад, що людина, яка віддається спортові, навчається так званого „спортового духа" („спортсменшип", „спортинґ спирит"). Вона, мовляв, набирається „сенс оф джостис", „фер плей". Наша перша ґенерація спортом майже зовсім не займалася. Друге покоління займається ним багато. Отже чи набралося воно спортсменського духа, почуття справедливости й слушности?

На одному конґресі молоді виступав бесідник з закидом до Обєднання, що воно фашістівська орґанізація. Чи належить справа Обєднання до конґресу молоді? Чому про це говориться в звіті уряду? Чому не дається комусь з Обєднання нагоди заявитися в справі закиду? Чому не скажеться притому, що на одному з недавніх річних засідань уряду Обєднання говорено про фашизм і його осуджувано? Чи не говорить молодь часто про демократію з ріжними „умовими застереженнями"?

Чи є це слушно, коли на молодечім конґресі виступає бесідник із закликом, що американців треба дурити в політиці, щоб добитися „признання" („рекоґнишен") для українців?

Чи це політично морально, коли з молодого покоління людина йде при одних виборах як засадничий ворог Тамані Голу, а при других виборах як її кандидат? Чи повинен молодий кандидат говорити перед виборами, що він у стейтовій леґіслятурі буде попирати українську справу, коли він самий перед виборцями польського й московського роду закриває своє українське походження й представляє себе просто словянином?

Чи не має серед молоді звички нарушувати людську честь, проголошувати ріжних людей червоними, чи фашистами, поширювати preріжні сплітки? Чи дається нападеним людям нагоду боронити свою честь?

Можливо, що щодо публичної моралі друге покоління української іміґрації не інакше від загалу американського громадянства, але чи це можна вважати за слушне виправдання? Чи тому вже не треба проти цього виступати?

5. Перебирання суспільних відповідальностей.

Молодь другого покоління нашої іміґрації часто говорить, що перше покоління не пускає її до суспільної відповідальности. Чи правда це? Як правда, то що молодь на це робить?

Не беруся про це рішати, але спитаюся: як поводиться молодь, коли старше покоління її до відповідальности допустить?

Чи не належить часто молодь до орґанізацій на конто батьків? Як батько платить, — належить, як батько перестане платити, — виступає.

Чи не має молодь цього загального звичаю на зборах проти фальшивих, чи шкідливих проєктів не виступати, навіть за них голосувати, а починати кампанію проти них аж по зборах?

Чи не виголошують молоді люди реферати, пропонують заради, а потім за ними самі не йдуть? Чи не бувають такі випадки, що ті самі люди раз нападають на інші орґанізації за недемократичність, а потім витають монархіста?

Чи признає молодь свободу слова? Чи признає вона й самій собі й старшому поколінню свободу висказати свої погляди? Чи використала молодь свобідніші відносини американського життя на те, щоб навчитися краще парляментарного поступовання? Чи використовує вона це краще знання на те, щоб наші збори краще велися під оглядом парляментарности?

З другого боку знову, чи признає наша молодь право критики суспільної праці й діяльности? Чи не проявляє наша молодь занадто великої чутливости? Себто, чи не поводиться вона так, начеб могла займатися суспільною працею лише під умовою, що її будуть усе гладити, хвалити, що ніхто ніколи навіть одного закиду хочби найбільше конструктивної критики не піднесе? Чомуж ця молодь знеохочується від усякої критики? І звідки береться це, що ця сама молодь, з одного боку така ніжношкіра, як рак у порі ліненння, а при інших нагодах удає з себе „твердо варених" циніків, яких у житті ніщо не може здивувати? Звідки береться це, що з одного боку закидують старому поколінню, що не дає ніякої критики, а з другого боку того, що важиться критикувати, вважають за непримирного ворога?

(Далі буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7. вечером, в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Проситься всіх членів прийти на збори, бо маємо багато важних справ до вирішення. Також на сих зборах мається вибрати комітет до пікніку. Проситься прийти і вирівнати свої вкладки. — І. Сорока, Мак., предс.; І. Сорока, Мих., кас.; О. Діорка, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Ди. Вітовського, від. 375, відбудуться в неділю, 15. травня, в год. 12:30 пополудні, в домі У. А. Горожан 847 Н. Френклин ул. Позаяк маємо важні справи до полагодження, обовязком кожного члена є бути на зборах точно начас. — Уряд.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Звичайні збори Тов. „Любов" від. 45, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. пополудні, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо членів, щоб громадно зійшлись начас. Важні події приходять. Треба обговорити справи, щоб опісля не було зажалень. Також отримають члени дивіденду котру прислав Союз для членів. Кожний член нехай прибуде на час. Хто би мав кандидата в члени просимо привести, щоби вписати до Союзу, бо тільки в орґанізації є сила. Приходіть усі начас! — В. Стриковський, предс.; А. Гарасим, кас.; Т. Малик, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. Таксамо просимо довгуючих щоби прийшли і вирівнали свої довги бо впротивнім разі будуть суспендовані. — Ф. Сагатий, предс.; М. Підгайний, кас.; Ст. Колодрув, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. попол., в У. Н. Домі. Проситься членів явитися конечно і на означений час. — Уряд.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що їх обовязком явитися на збори які відбудуться в суботу, 14. травня 1938., в год. 8. вечером точно, при 724 Леонард ул. Пригадується членам, щоб потому не нарікали, бо на рік 1938 поступиться після статут. Є важні справи до вирішення. Таксамо пригадується членам, щоби припровадили нових членів до Тов., як і до У. Н. Союзу. Також вписуйте свої діти до У. Н. Союзу. — В. Венгринович, предс.; С. Пелехатий, кас.; М. Більський, секр

БРУКЛИН, Н. Й. Звичайні збори Тов. Запорозька Січ, від. 325, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 7:30 ввечір, в церковній гали, при 160 Н. 5. ул. Проситься членів прийти і принести свої вкладки, як до Тов. так і до У. Н. Союзу. В квітні зборів не було, то багато членів задовжилося. Нац. Дім уже на укінченню, по уже не буде більше перешкод зі зборами. — І. Малик, пр.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Звичайні збори Тов. ім. Івана франка, від. 306 відбудуться в суботу, 14. травня 1938. року, в годині 7:30 ввечір в домі П. С. Берези, 1314 Розел ул.. Обовязком кожного члена і членкиці на цих зборах явитися, бо ці збори мають набрати більш громадського характеру як, отепер. Ці збори припадають в. 14. річницю заложення Тов. ім. Івана Франка, від. 306 У. Н. Союзу. Як збоку вороги цего Товариства старалися це Товариство розбити, і то зараз у початках заложення, однак невжеш, Товариство просить вас приходіть і приведіть зі собою нових членів і то якнайбільше число, щоби товариство не тільки 20 членів, але 10 рази по 20, щоби зросло, а то все залежить на вас самих. Горніться під покров нашого Батька, а він завше вам обітре слези з ваших очей. Маєте все тепер в Союзі так, як у других орґанізаціях, дивіденди, запомогу (котрі други асекурації не дають) тож не можливо сказати, що воно не так, як в інших. Тож до праці, а вдучности сила. Пригадується членам, щоби постаралися виконати, то що було ухвалено на минулих зборах, щоби раз був у нас порядок. — С. Береза, предс.; А. Андрійців, кас.; В. Моссора, секр., 54 Beacon St., Newark, N. J.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 14. травня, в год. 7. ввечір, в гали укр. правос. церкви, 615 Савт 19 ул. Просимо всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Товариства Згода, від. 210, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 2. пополудні, в тімсамім місці, де все відбуваються. Просимо прибути на означений час і вирівнати свої належитости. — Т. Давидів, предс.; В. Баковський, кас.; І.Франко, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 15. травня, в годині 6. вечером, в У. Н. Домі, 181 Фліт ул. На ті збори обовязком кождого члена і відділового урядника прибути, бо є важні справи до вирішення і пояснення а то для добра. Апелюємо до членства виповнити свій членський обовязок з тими залеглими вкладками до У. Н. Союзу і до Товариства, бо ті член киотрі довжні по три, чотири місяці, як не заплатять свого довгу, будуть суспендовані. Рівнож припоминається платити вкладки точніше за свої діти, бо Молодечий Департамент своєї каси на покриття залеглих вкладок до У. Н. Союзу не має. Незабуваймо, що нашим обовязком є привести знакомих, щоб вписати в члени У. Н. С. — Ю. Писаровський, предс.; О. Логин, кас.; Т. Наконечний, фін. секр. У важних справах прошу звернутись на адресу відділового секретаря: T. Nakoneczny, 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КОТСВИЛ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, відбудуться в неділю, 15. травня, в 1. годині, зараз по Сл. Божій. Проситься членів, щоб явилися й платили свої залеглі вкладки, бо щоб потому не було нарікань, як котрого з членів суспендується. — М. Пик, предс.; В. Чернецький, кас.; П. Турчин, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., відбудуться в неділю, 15. травня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Проситься всіх членів бути приявними на цих зборах. Також напоминається довгуючих членів, щоб прийшли й вирівняли довги за себе і за дітей. — П. Саламаха, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н ДЖ. Місячні збори Тов. Дарахівщина, від. 275, відбудуться в суботу, 14. травня, в годині 8. вечером, у церковній гали, Ґрін та Сусик ул. Проситься явитись на зборах, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. — С. Ґибак, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Місячний мітінґ, Бр. св. О. Николая, від. 4, відбудеться у вівторок, 17. травня, в годині 7:30 вечером, під ч. 264 Варен ул. Напоминається довгуючих членів прийти і виповнити свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо кождий член дістане дивіденду. Проситься не присилати дітей, але самому прийти. — Н. Пупчик, предс.; В. Черепака, кас.; В. Ґлива, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Звичайні місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 22. травня, в годині 12. вполудне, зараз по Службі Божій, в гали церковній при Оклей і Рай ул. Присутність кождого члена є конечна. Тому, що наш секретар фінансовий Іван Дацьків розпрощався з тим світом дня 3. травня і був похований 6. травня 1938, відбудуться вибори нового секретаря. Напоминаємо довгуючих членів прийти і по можности вирівнювати залеглі довги, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Просимо всіх членів, що як би хто знав за якого українця, або яку українку, що бажали би вступити до У. Н. Союзу, то просимо приведіть зі собою на збори. Дуже радо приймемо, старшого, чи молодшого. — Н. Гуль, предс.; Г. Дацьків, кас.

УВАГА! — УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ!

Заходом Центр. Комітету С.У.А. в Дітройт відбудеться

Р А Й О Н О В И Й З І З Д

В ДНЯХ 14. і 15. ТРАВНЯ Ц. Р. (субота і неділя), в салі "International Center", 2431 E. Grand Blvd.

В суботу, о годині 10. рано, відбудуться наради делеґаток, на яких можуть бути присутніми і членкині Союзу Українок Америки. В неділю, о годині 2:30 попол., відбудеться „Жіноче Віче", на якому будуть промовляти місцеві і позамісцеві членкині Союзу Українок Америки. По вічу відбудеться спільна вечера.

Вступ на Віче вільний.

Тому прохається все українське жіноцтво міста Дітройту та околиці взяти якнайбільшу участь в цьому вічу. Ні одна українка не сміє оминути цієї рідкої нагоди, щоби почути як самі жінки обговорювати та рішатимуть про справи близькі всему українському жіноцтву.